లాస్ వేగస్ నుండి లాస్ ఏంజిలిస్ వరకు

-డాక్టర్. వేమూరి వేంకటేశ్వరరావు

హూవర్ డేముని ఒకంతట ఒదల బుద్ధి కాలేదు. సాయంకాలం కావచ్చింది. చీకటి పడేలోగా లాస్ వేగస్ చేరుకుంటే అక్కడ పడుక్కో వచ్చనే ఆతృతతో మళ్ళా కారు ఎక్కేను. నాకు ఆ రోజులలో లాస్ వేగస్ అంటే ఏమిటో తెలియదు. డేము కి దగ్గరగా ఉంది కనుక ఆ డేము కి సంబంధించిన సిబ్బంది ఉండే ఊరనే నా నమ్మకం. గంటలో ఊరు శివార్లు చేరుకున్నాను. నేను సాధారణంగా ఊరు మధ్యని కాకుండా ఊరుకి ఈ కొసనో ఆ కొసనో మొటేలు చూసుకుని పడుక్కునే వాడిని. ఇక్కడా అలాగే ఇంకా ఊరు ఎదట ఉన్నదనగా ఒక చిన్న మొటేలు కనిపిస్తే అక్కడ ఆగి, ఖాళీలు ఉన్నాయని తెలుసుకుని అందులో దిగేను. రాత్రికి ఎనిమిది డాలర్లు అద్దె; ముందే కట్టేయమన్నాడు.

ఆ రోజులలో క్రెడిట్ కార్డులు ఇప్పటిలా అందరికీ అందుబాటులో ఉండేవి కాదు. సెల్ ఫోనులు లేనే లేవు. ఇప్పటిలా పెద్ద పెద్ద గొలుసుకట్టు మొటేళ్ళు తక్కువగానే ఉండేవి. నిజానికింత దూరం ప్రయాణం చేసినా దారిలో Holiday Inn కాని, Best Western Motel కాని, ఇప్పుడు మనకి తరచుగా తారసపడే మొటేళ్ళు కాని చూసిన జ్ఞాపకమే లేదు. ప్రయాణంలో ఎక్కడా ముందుగా గది రిజర్వేషన్ చేయించుకున్న పాపాన్న పోలేదు. ఎప్పుడు ఎక్కడ ఆగాలని ఉంటే అక్కడ ఆగటం. ఖాళీఉంటే అక్కడ దిగటం, లేకపోతే మరొక చోటు వెతుక్కోవటం. సాధారణంగా హొటేలు వాళ్ళు చెక్కు రాసి ఇస్తే గది ఇచ్చేవారు; బిళ్ళకుడుములు చెల్లించుకుంటాం అంటే గొడవే ఉండేది కాదు. అంతే కాని క్రెడిట్ కార్డుల వాడకం సామాన్యుల వరకూ రాలేదు. సినిమాలలో వినటమే Diners Club, Carte Blanche మొదలైన పేర్లు. క్రెడిట్ కార్డుని మొట్ట మొదటి సారి నా కళ్ళతో చూసినది లాస్ ఏంజిలిస్ లో; 1966 లో క్రొటగడ్డ గంగన్న దగ్గర. Bank of America వాళ్ళు BankAmeriCard అన్న పేరుతో ఉద్యోగాలున్న మధ్య తరగతి వారికి ఇవ్వటం మొదలు పెట్టేరు. గంగన్న ఆ కార్డు చూపించి పెద్ద పోజు కొట్టేసేవాడు మా దగ్గర. నిజానికి The Gradaute సినిమాలో "భవిష్యత్తు ప్లాస్టిక్స్ లో ఉంది" అని ఒక చిన్న సంభాషణ ఉంది. సినిమా ఎంత విజయవంతం అయిందో ఆ ఒక్క సంభాషణ కూడా అంతగాను నలుగురి నోటా నలిగింది. కారణం? అక్కడ plastic అంటే క్రెడిట్ కార్డు అని మనం అన్వయించుకోవాలి. అప్పుడు ఆ సంభాషణ లోని అంతరార్థం అర్థం అవుతుంది. మళ్ళా క్రమానుగతంగా కథ చెప్పకుండా పక్క దారి తొక్కుతున్నాను. భవిష్యత్తులో చెప్పబోయే కథనానికి నా మనస్సు నాందీ ప్రస్తావన చేస్తోందో, ఏమో మరి.

ఆకలేస్తోంది. స్నానం చేసి, ఇంత తిండి తిందామని మొటేలు యజమానిని దగ్గరకి వెళ్ళి, "అయ్యా! భోజనం చెయ్యటానికి ఏదైనా కేఫిటేరియా లాంటిది ఈ దగ్గరలో ఉందా? " అంటూ వాకబు చేసేను. అతను నా వైపు అదోలా ఎగా దిగా చూసి, "ఈ వీధి దిగువ బోలెడు ఉన్నాయి" అని చెప్పేడు. అప్పటికే దూరంలో దీపాలు కనిపిస్తున్నాయేమో అదేమై ఉంటుందా అని, "ఎదురుగా దీపాలు కనిపిస్తున్నాయి, అక్కడ ఏదైనా సంబరం జరుగుతోందా? ఈ ఊళ్ళో మరేవైనా చూడ్డానికి ఉన్నాయా?" అంటూ మరొక ప్రశ్న వేసేను. ఆ హోటేలు యజమానికి నా వరస అర్థం అయిపోయింది. "చూడు బాబూ, ఈ రోడ్డు వెంబడి అలా నాలుగు బ్లాకులు నడుచుకుంటూ వెళ్ళేవంటే

అన్నీ నీకే అర్థం అవతాయి" అన్నాడు. అని ఏమనుకున్నాడో ఏమో, "జేబులో మాత్రం ఎక్కువ డబ్బులు పట్టుకెళ్ళకు. కావలిస్తే ఇనప్పెట్టె ఒకటి ఇస్తాను," అని ఒక సలహా పారేసేడు. వాడి దగ్గర అప్పుడు ఆ ఇనప్పెట్టె పుచ్చుకుంటే నా దగ్గర డబ్బు ఉందని నేను ఒప్పుకుంటూన్నట్లే కదా. అందుకని నవ్వేసి, 'నా దగ్గర అంత డబ్బు లేదులే' అంటూ బయటకి జారుకున్నాను.

నేను మళ్ళా గదిలోకి వెళ్ళి, దగ్గర ఉన్న కొద్ది డబ్బునీ లోపల దాచేసి, జేబులో నాలుగు డాలర్లు మాత్రం పెట్టుకుని ఊళ్ళోకి నడవటం మొదలు పెట్టేను. నాలుగు బ్లాకులు దాటి వెళ్ళేనో లేదో అక్కడి దీపాలు, వ్యవహారం చూసి నా కళ్ళని నేనే నమ్మలేక పోయాను. ఆ వెలుగులో పగలేదో, రాత్రేదో తెలియలేదు. చుట్టూ జూదగృహాలు. వాటి నిండా కిటకిటలాడిపోతూ ప్రజలు. కాకినాడలో సినిమా హాళ్ళు ఉన్నట్లు ఈ కేసీనోలు వరసగా ఒక దాని తర్వాత ఒకటి చొప్పున ఓ నాలుగైదు బ్లాకులు ఉన్నాయి. అక్కడ నేను చూసిన కొన్ని కేసీనోల పేర్లు: The Sands, The Dunes, Flamingo, The Mint, Sahara, Desert Inn, Ceasers' Palace, Riviera, Stardust, Tropicana.

పైకి వాటి అలంకారాలలో తేడాలు కనపడ్డా లోపలికి వెళ్ళిన తర్వాత అన్నీ ఒకేలా ఉండేవి. ప్రతీ జూదగృహం లోనూ రకరకాల జూదాలు ఆడొచ్చు. ఒకటి, నాకు వాటిని ఆడటం తెలీదు. రెండు, తిండి తినగా చేతిలో ఒక డాలరు మిగిలింది. పోనీ మళ్ళా మొటేలుకి వెళ్ళి కొంత డబ్బు తెచ్చుకుందామా అని ఆలోచించేను. దానికి మళ్ళా ఐదారు బ్లాకులు నడచి వెనక్కి వెళ్ళాలి. తీరామోసి డబ్బు పట్టుకొచ్చేననే అనుకుందాం. అది కాస్తా క్షవరం అయిపోతే ఎలా? ఇలా ఆలోచించి రాత్రి పది గంటల వరకు ఇతరులు ఆడుతూ ఉంటే చూడటం తప్ప నేను నా డాలరు ఖర్చు పెట్టటానికి ఇష్టపడ లేదు. ఇలా తిరుగుతూ ఉంటే అక్కడ పని చేసే ఒక పిల్ల నా దగ్గరకి వచ్చి ఒక డాలరు విలువ చేసే 20 నికెలులు ఉన్న చిల్లర కడ్డీ ఒకటి ఉచితంగా ఇచ్చి ఆడుకోమంది. నికెలంటే ఐదు పైసలు. మన డబ్బు కాదు కదా అని slot machine దగ్గర ఆట మొదలు పెట్టేను. ఈ ఆటకి కౌశల్యం, నేర్పు అక్కర లేదు. చిన్న కంతలో ఒకొక్క నికెలు బిళ్ళ వెయ్యటం, పక్కనున్న కడ్డీని పట్టుకు లాగటం. సాధారణంగా దేవుడి డిబ్బీలో వేసిన డబ్బులా ఆ కంతలో వేసిన డబ్బు స్వాహా అయిపోవటం తప్ప మళ్ళా మన కళ్ళ బడదు. కాని, అప్పుడప్పుడు ఒకటికి రెండు బిళ్ళలు తిరిగి కిందనున్న రేకు జంగిడిలోకి రాలుతూ ఉంటాయి. అప్పుడు వినబడే గలగలా రావం సాక్షాత్తూ లక్ష్మి దేవి ఘల్లు ఘల్లు మంటూ గడపలో అడుగు పెట్టినట్లు వినటానికి ఎంతో బాగుండేది. మనం గెలవక పోయినా, పక్కవాళ్ళు గెలిచినప్పుడు వచ్చే గలగలారావం విన్నప్పుడు నాకు అసూయ పుట్టేది కాదు.

నా అదృష్టానికేమీ తక్కువ లేదు. ఎక్కడో నక్కని తొక్కొచ్చేనో ఏమో, అడపా తడపా ఐదేసి, పదేసి నికెలులు గెలుచుకుంటూ నా దగ్గర ఉన్న 20 నికెలులు పూర్తిగా ఖర్చయి పోకుండా ఒక అర గంట పైగా ఆడేను. పూర్తిగా ఓడి పోను, అలాగని ఒక Jack pot గెలిచినదీ లేదు. గజకేసరి యోగం అంటే ఇదే కాబోలునని సరిపెట్టుకున్నాను. ఇలా కొంత కాలం గడిచిన తర్వాత గజాన్ని ఓడగొట్టి కేసరి గెలిచిందో ఏమో కాని, వరసగా రెండు, మూడు జాక్ పాట్ లు వచ్చేయి. ఆ రాత్రి ఒక సమయంలో నా జేబులో ఒక డాలరు తో మొదలైన డబ్బు అరవై డాలర్ల వరకూ పెరిగింది. అర్ధ రాత్రి కావస్తోంది. ఈ అరవై డాలర్లూ పట్టుకుని వెళ్ళిపోతే హాయిగా ఉండి ఉండేది. వెళుతూ, వెళుతూ ఉండ బట్టక మరొక కేసీనోలో జొరబడి మరొక సారి ఆడటానికి ప్రయత్నించేను. ఇక్కడ వరసగా నష్టం తప్ప ఒక్క దమ్మిడీ తిరిగి రాలేదు. జేబులో నికరం 60 నుండి 45 కి పడి పోయింది. నాకు తెలివి వచ్చి, ఆ నలభై అయిదూ పట్టుకుని రాత్రి ఒంటి గంటయే సరికల్లా మళ్ళా మొటేలుకి వచ్చేసి, శుభ్రంగా పడుక్కున్నాను.

అప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు లాస్ వేగస్ కనీసం ఓ పది సార్లు వెళ్ళుంటాను. ఎంత జూదం ఆడకూదని అనుకుంటూ వెళ్ళినా ఇక్కడో డాలరు, అక్కడో రెండు పోగొట్టుకుంటూనే ఉన్నాను తప్ప మళ్ళా ఒక్క సారి మచ్చుకి ఒక్క సారి డబ్బు గెలిచిన పాపాన్న పోలేదు. మొదట్లో గణించుకున్న 45 డాలర్లూ, వడ్డీతో సహా ఈ పాటికి చెల్లించేసే ఉంటాను.

అప్పటికీ ఇప్పటికీ లాస్ వేగస్ బాగా పెరిగి పోయింది. అక్కడి వ్యాపారుల దృక్పథం లో కూడ చాల మార్పులు వచ్చేయి. ఇప్పటికీ జూదానికి ప్రాముఖ్యత తగ్గ లేదు కానీ ఇప్పుడు జూదం తో పాటు అనేక వ్యాపార కోణాలు తలెత్తేయి.

మర్నాడు తొమ్మిదింటికల్లా బయలు దేరి లాస్ ఏంజిలిస్ వైపు ప్రయాణం కట్టేను. ఇక్కడ నుండి లాస్ ఏంజిలిస్ శివార్లు తగిలే వరకు ప్రయాణం అంతా మొహావీ ఎడారిలోనే జరుగుతుంది. ఎండ, వేడి తప్ప దారిలో మరేవీ చూడటానికి లేవు. ఈ ఎడారిలోనే 1950 లలో అమెరికా ప్రభుత్వం దరిదాపు ఎనభై అణు బాంబులని ప్రయోగాత్మకంగా పేల్చింది. పేలుడు జరిగినప్పుడల్లా వేగస్ హొటేళ్ళల్లో ఉన్న అతిధులు బయట కుర్చీలు వేసుకుని బాణసంచా సంబరాలని చూసినట్లు చూసేవారట. వాతావరణంలో పేల్చటం మానేసిన తర్వాత, మొన్న మొన్నటి వరకూ ఈ ఎడారిలోనే భూగర్భంలో అణు బాంబులు పరిక్ష నిమిత్తం పేల్చేవారు. ఇప్పుడు అంతర్జాతీయ ఒప్పందం వల్ల భూగర్భంలో కూడ అణు పరిక్షలు నిషిద్ధం కనుక, అమెరికా వారు ఇదే ప్రక్రియని ప్రయోగ శాలలో లేసర్లు ఉపయోగించి చేస్తున్నారు. ఇతర దేశాలు ఈ పద్ధతి ఏమిటో అర్థం చేసుకుని అంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టగలిగే స్తోమత సంపాదించిననాడు, అమెరికా 'ఈ రకం పరిక్షలని ఇప్పుడు నిషేధించేం' అంటుంది.

ఈ లాస్ వేగస్ లో ఆ మాత్రమైనా అగటం చాలా మంచి పని అయింది. నేను యు. సి. ఎల్. ఎ. లో జేరిన తర్వాత అక్కడి విద్యార్థి బృదం మాట్లాడుకునే సందర్భాలలో లాస్ వేగస్ గురించి తరచు చర్చలు వచ్చేవి. ఒక సారి చూసేను కనుక ఆ చర్చలలో కలుగజేసుకుని మాట్లాడటానికి నాకు వీలయేది. ఈ చర్చలు సాధారణంగా రెండు దిశలలో వెళ్ళేవి. జూదం లో గెలవటం, ఓడటం అనేవి పూర్తిగా యాదృచ్చిక ప్రక్రియలా, లేక గణిత శాస్త్రమో, సంభావ్య సిద్ధాంతమో ఉపయోగించి మనం గెలవగలిగే సావకాశాలని పెంచుకోవటానికి వీలవుతుందా అనేది మొదటిది. హవర్డ్ హ్యూస్ (Howard Hughes) లాస్ వేగస్ లో ఏమిటి చేస్తున్నాడనేది రెండవది.

పైన చెప్పిన రెండు విషయాలలోనూ మొదటిది, స్థూలంగా విచారిస్తే, గణిత శాస్త్రపు సమస్య. జూదంలోని ఆటలన్నిటిలోనూ గణిత శాస్త్ర పరంగా విశ్లేషణకి లొంగేది బ్లేక్ జాక్ (Black Jack) అనే పేక ముక్కలాట. సంభావ్య సిద్ధాంతపు పుస్తకాలలో సాధారణంగా పేక దస్త్రం తో ఆడే ఆటలనీ, పాచికలతో ఆడే ఆటలనీ ఉదాహరణలుగా చెబుతూ ఉంటారు. ఈ సందర్భంలోనే బ్లేక్ జాక్ ఆడుతూన్నప్పుడు, ముక్కలని లెక్కపెట్టి కేసినో వారిని ఎలా ఓడించాలో కిటుకులు చెబుతూ కేలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయపు ఆచార్యుడు, ఎడ్వర్డ్ థోర్ప్ అనే గణిత శాస్త్ర వేత్త, 1962 లో ఒక పుస్తకం ప్రచురించేరు. కాలక్రమేణా ఈయన సిద్ధాంతం కంటె మంచి సిద్ధాంతాలు వచ్చేయి అనుకోండి. కాని 1964 లో నేను యు. సి. ఎల్. ఎ. లో జేరిన కొత్తలో ఈయన సిద్ధాంతాలని చర్చ చేసే వాళ్ళం. దరిమిలా ఈయన ఆచార్య పదవికి స్వస్తి చెప్పి తన సిద్ధాంతాలని స్టాక్ మార్కెట్ మీద ప్రయోగించి బాగా డబ్బు గణించుకున్నాడని విన్నాను. తెలివైనవాడు కనుక మేష్టరీ వదలిపెట్టి మెరిగేడు. "చేతనైన వాళ్ళు చేసి చూపిస్తారు, చేతకాని వాళ్ళు పాఠాలు చెప్పుకుంటారు" అనే నానుడిలో నిజం లేకపోలేదని రుజువు చేసేడు.

లాస్ వేగస్ గురించి ఎక్కువగా చర్చకి వచ్చే రెండవ విషయమేమంటే ఆ రోజుల్లో హవర్డ్ హ్యూస్ కీ లాస్ వేగస్ కీ మధ్య ఉన్న అవినాభావ సంబంధం. ఈ హవర్డ్ హ్యూస్ జీవిత చరిత్రని రెండు సార్లు సినిమాలుగా తీసేరు. మొదటిది

1964 లో The Carpetbaggers అన్న పేరుతో తీసేరు. జార్జి పెప్పార్డ్ నటించిన ఈ సినిమాని నేను ఇండియనాపొలిస్ లో ఉన్నప్పుడు 35 పైసలు టికెట్టు కొని చూసేను. రెండవది The Aviator అన్న పేరుతో ఈ మధ్య సినిమా తీసేరు. 1950 నాటికే ఇతను Hughes Aircraft అన్న యుద్ధ విమానాల కంపెనీని పెట్టి, మిలటరీ వారి నుండి కాంట్రాక్టులు సంపాదించి బిలియన్ల కొద్దీ డబ్బు గణించి, 1966 నాటికి ప్రపంచంలో అందరికంటె ఐశ్వర్యవంతుడు అనిపించుకున్నాడు.

1953 నాటికి హవర్డ్ హ్యూస్ ప్రవర్తనలో గంభీరమైన మార్పులు రావటం మొదలయింది. ఎవ్వరితోనూ కలవక, ఎవ్వరికీ కనిపించకుండా ఏకాంతంగా ఉంటూ, టెలిఫోను ద్వారానే వ్యాపారం నడిపేవాడు. ఒక సారి అమెరికా ప్రభుత్వపు వాయుదళాల అధిపతిని హొటేలు లాబీలో గంటకి పైగా వేచి ఉండేటట్లు చేసినప్పుడు అతను ప్రభుత్వపు కాంట్రాక్టులు రద్దు చేస్తానని బెదిరించేడు. వెంటనే హవర్డ్ హ్యూస్ Howard Hughes Medical Institite అనే స్వచ్ఛంద సంస్థని స్థాపించి దానికి ఏడాదికి బిలియన్ డాలర్లు వ్యాపారం చేస్తున్న తన కంపెనీని దానం చేసేసేడు. ఈ దెబ్బతో ప్రభుత్వం చేసిన బెదిరింపుకి కోరలు లేకుండా పోయింది. ఇతని గురించి ఇలా చెప్పుకుంటూ పొతే భారతం అంత కథ అవుతుంది. ఇక్కడ స్థలం చాలదు. కనుక ఇతనికీ లాస్ వేగస్ కీ మధ్య ఉన్న సంబంధం కొద్దిగా చెబుతాను.

నేను లాస్ వేగస్ లో మొదటి సారి కాలు పెట్టిన రోజులలో ఈ ఊరు అంతా మాబ్ కబంధ హస్తాలలో ఉండేది. ఈ మాబ్ నే మాఫియా అని కూడ అంటారు. వీళ్ళు ప్రభుత్వానికి సమాతరంగా మరొక 'రాజ్యాన్ని' నడిపి, ప్రజలని బెదరగొట్టి వారి రక్తం తాగే జెలగలలాంటి దుండగీడులు. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం ముగిసిన తర్వాత అంతవరకు వారికి ఆలవాలమైన నూ యార్క్, బఫలో, క్లీవ్‌లండ్, షికాగో, కేన్సస్ సిటీ లలోని వ్యాపారాన్ని వదలి పెట్టి వేగస్ లో ఉన్న జూదపు వ్యాపారానికి దిగటం మొదలు పెట్టేరు. ఇది ఎలా జరిగిందో చూడాలని ఉంటే మారియో పూజో రాసిన The Godfather పుస్తకం చదవండి. పుస్తకాలు చదివే అలవాటు తప్పిపోతే కనీసం సినిమా చూడండి. తూర్పు కోస్తా నుండి తరలి వచ్చిన మాబ్ లాస్ వేగస్ ని తమ గుప్పిట్లో పెట్టుకుని ఉంచుకున్న రోజులవి. ఈ సందర్భంలో, 1966 లో, హవర్డ్ హ్యూస్ తన సిబ్బందితో డెసర్ట్ ఇన్ అనే హొటేల్లోకి పెద్ద ఎత్తున విడిదికి దిగేడు. ఆ హొటేల్లో ఎనిమిదో అంతస్తూ, తొమ్మిదో అంతస్తూ పూర్తిగా తనకీ, తన సిబ్బందికీ పది రోజుల పాటు కావాలని అద్దెకి తీసుకున్నాడు. రెండు నెలల పాటు ఉన్నాడు కాని, కదలడే. హొటేలు యాజమాన్యానికి ఈ రకం అతిథుల వల్ల నష్టమే కాని లాభం లేదు. ఎందుకంటే హొటేలులో దిగిన వాళ్ళు జూదం ఆడి డబ్బు పోగొట్టుకుంటూ ఉంటేనే జూద గృహాలకి లాభం. హ్యూస్ కి కాని అతని సిబ్బందికి కాని జూదం మీద ఏమీ వ్యామోహం లేదు. వాళ్ళేదో వ్యాపార కోణం లో ఆలోచించి అక్కడ మకాం వేసేరు, అంతే. కనుక హొటేలు వారికి ఈ అతిథి అక్కడ ఉండటం నచ్చ లేదు. ఖాళీ చెయ్యమన్నారు. ఖాళీ చెయ్యటానికి బదులు హ్యూస్ ఆ హొటేలుని అప్పటికప్పుడు, అక్కడికక్కడ దాని బజారు ధర ఆరు మిలియన్లు అయితే, $13.25 మిలియన్‌లు ఇచ్చి కొనేసేడు. ఆ తర్వాత 1967 లో వరసగా Frontier, Sands, Silver Slipper, Castaway అన్న హొటేళ్ళని కూడ కొనేయటం తో మాఫియా కి వేగస్ లో ఉన్న స్థిరాస్థి మీద ఉన్న పట్టు సడలటం మొదలైంది. తర్వాత Stardust ని 30 మిలియన్లకి కొనేయటానికి సిద్ధ పడ్డాడు. అదే జరిగుంటే వేగస్ లో ఉన్న హొటేళ్ళన్నిటి మీదా ఇతనికి గుత్తాధికారం వచ్చేస్తుందని భయపడి అమెరికా ప్రభుత్వం ఈ అమ్మకం జరగకుండా అడ్డుకుంది. ఈ విషయాలన్నీ నా సహాధ్యాయి రిచర్డ్ రస్సెల్ ఇలా చిలవలు, పలవలతో పాత్రికేయుల కంటె బాగా చెప్పేవాడు.

నేను యు. సి. ఎల్. ఎ. లో చదువుకుంటూన్న రోజులలో ఈ రిచర్డ్ రస్సెల్ ఒక్క హవర్డ్ హ్యూస్ గురించే కాదు, లాస్ వేగస్ లో ఆడే బ్లేక్ జాక్ ఆట గురించీ, బేస్ బాల్ ఆటలో మొనగాళ్ళయిన సేండీ కోఫేక్స్, డాన్ డ్రైస్‌డేల్ మొదలైన ఆటగాళ్ళ గురించీ ఎన్నో విషయాలు మాట్లాడేవాడు.

ఒక విధంగా హవర్డ్ హ్యూస్ లాస్ వేగస్ రావటం లాస్ వేగస్ అభివృద్ధికి ఎంతగానో దోహదం చేసింది. మాఫియా వాళ్ళ పట్టు సడలటంతో ఊరు జూదరులకి, రంకు వ్యాపారులకి ఆటపట్టనే చెడ్డ పేరు తగ్గి ఇప్పుడు రకరకాల వినోదాలకి ఆటపట్టుగా మారి సంసార పక్షంగా తయారయింది.

నా కారు లాస్ ఏంజిలీస్ శివార్లలోకి వచ్చేసరికి దరిదాపు పన్నెండు అయింది. అంతవరకూ రోడ్డు మేపు పక్కన పెట్టుకుని ఎక్కడా తప్పడిపోకుండా వచ్చేసేను. కాని లాస్ ఏంజిలీస్ ఊళ్ళో ప్రవేశించినది మొదలు అల్లిబిల్లిగా అల్లుకు పోయిన ఫ్రీవే ల మధ్య పడి, పద్మ వ్యూహంలో చిక్కుకున్న అభిమన్యుడిలా తిరుగుతున్నాను తప్ప ఎక్కడికి వెళుతున్నానో నాకే అర్ధం కాలేదు. ఈ పరిస్థితికి కారణం ఆ రోజుల్లో శాంటా మానికా ఫ్రీవే డౌన్‌టౌన్ నుండి క్రెన్‌షా బులవార్డ్ వరకూనే ఉండేది; అక్కడనుండి శాంటా మానికా వరకు I-10 ఇంకా కడుతున్నారు. కనుక డౌన్‌టౌన్ నుండి యు. సి. ఎల్. ఎ. వెళ్ళటం నాకు తెలియక, శాంటా ఏనా ఫ్రీవే వెంబడి హాలీవుడ్ వరకు వెళ్ళిపోయి, అక్కడ నుండి I-405 తీసుకుని దక్షిణంగా వచ్చినట్లున్నాను. అలా తిరగ్గా తిరగ్గా, రెండు గంటల వేళకి అకస్మాత్తుగా ఎదట యు. సి. ఎల్. ఎ. అని ఒక మార్గ దర్శిక సూచి కనబడ్డాది. ఆడబోయిన తీర్థం ఎదురయిందని ఇలాంటి సందర్భాలలోనే అంటారు. ఆ దారి వెంబడి బయటకి వస్తూనే సన్‌సెట్ బులవార్డ్ మీద పడ్డాను. అక్కడ నుండి కాలేజీ ప్రాంగణానికి వంకర టింకర రోడ్ల మీద రెండు ప్రదక్షిణాలు చేసిన తర్వాత ఒక చోట కారు ఆపుకుందుకి చోటు దొరికింది. అమెరికాలో కావలసిన చోట కారు నిలపటానికి చోటు దొరికితే లాటరీ వచ్చినంతగా సంతోషిస్తారు ప్రజలు. నేను కూడ దరిదాపు అలాగే సంతోషించి, కారుని అక్కడ నిలేసి, బడి లోకి నడుచుకుని వెళ్ళి, ముందు స్టూడెంట్ యూనియన్ లో ఆగి, ఆత్మా రాముడిని శాంతింప చెయ్యటానికి ఇంత ఎంగిలి పడి, ఇంజనీరింగు భవనం లోనికి వెళ్ళేను నాకు కాబోయే గురువు గారి ఆఫీసు వెతుక్కుంటూ. ఆయన ఊళ్ళో లేరని నాకు ముందే తెలుసు కనుక ఆయన సెక్రటరీ తో మాట్లాడి ఉద్యోగంలో జేరితే నాలుగు జీతపు రాళ్ళు రావటమే కాకుండా, ఆరోగ్య భీమా వంటి అమాంబాపతుల వల్ల కొంచెం రక్షణ ఉంటుందని ఊహించి అప్పటికప్పుడు ఉద్యోగంలో జేరిపోతే బాగుంటుందనే ఉద్దేశంతో లోపలికి నడుచుకు వెళ్ళేను.

ఆచార్య కార్ల్‌ప్లస్ ఆఫీసు లోపల గదిలో ఉంది; బయట

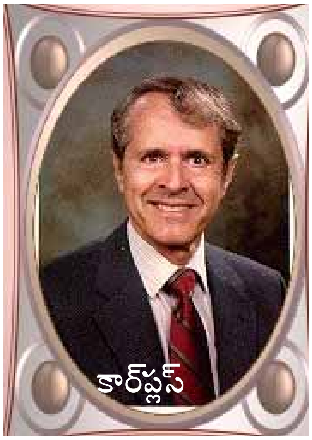

కార్ల్‌ప్లస్

గదిలో ఇద్దరు సెక్రటరీలు ఉన్నారు. ఒకామె పేరు మాయా నిషినగా. రెండవ ఆమె మేక్సీన్ హంటర్. వీళ్ళిద్దరికీ మధ్య అందాల పోటీ పెడితే ఎవరు గెలుస్తారో చెప్పటం కష్టం. ఇద్దరి వయస్సూ దరిదాపు 20,25 సంవత్సరాల మధ్యలో ఉంటుంది. మాయ ప్రవర సగం జపాను, సగం తెల్ల అమెరికన్ అని అడక్కుండానే తెలిసిపోతోంది. బుజాల వరకూ దిగజారే నల్లటి జుత్తు, ఆకర్షణీయమైన ముఖ సౌందర్యం. ఒంపు సొంపులు బహిర్గతం చెయ్యకుండా ఉండే ఆహార్యంతో ఉన్న ముగ్ధ, మేక్సీన్ పక్కా అమెరికన్ పిల్ల. జొన్న పొత్తు జుత్తుని పైకి ఎగదీసి ముడి వేసింది. పెదాలకి రంగు వేసింది. మాయ కంటె పొడగరిలా కనిపించింది. ఒంపులన్నీ బయటకి కనిపించేలా దుస్తులు వేసుకుంది. ఇద్దరూ ఎంతో స్నేహశీలులే.

నేను వీళ్ళిద్దరినీ ఇలా నఖశిఖ పర్యంతం సమీక్షిస్తూ అక్కడ నిలబడితే మాయ కలుగజేసుకుని ఏమిటి కావాలని అడిగింది. చెప్పేను. వెంటనే ఉద్యోగంలో జేరిపోతే ఏవో నాలుగు జీతపు రాళ్ళు వస్తాయి కనుక జేరిపోమని చెప్పి, కాగితాలు మీద సంతకాలు పెట్టించుకుంది. తర్వాత "ఎక్కడ ఉంటున్నావు?" అని అడిగింది. కారు రోడ్డు మీద పార్కు చేసుకుని తిన్నగా

లోపలికి వచ్చేనని చెప్పేను. అప్పటికప్పుడు ఫోను తీసి ఎవ్వరినో పిలిచి నాకు ఒక వారం రోజులు ఉండటానికి ఒక గది కుదిర్చి పెట్టింది. అది Delta Delta Delta సరోరిటీ వారి ఇల్లు. సరోరిటీ అంటే అమ్మాయిల సంఘం. అబ్బాయిల సంఘాలని Fraternity అంటారు. ప్రతీ సంఘానికి ఒక ఇల్లు ఉంటుంది. ఆ ఇంట్లో ఉమ్మడిగా ఉంటూ, కాలేజీలో చదువుకుంటారు. ఇంకా కాలేజీ తెరవటానికి పదిహేను రోజులు సమయం ఉంది కనుక ఈ ఇళ్ళన్నీ వేసవిలో ఖాళీగా ఉన్నాయి. కనుక ఎవరికైనా కావాలంటే లింగ విచక్షణ లేకుండా అద్దెకి ఇచ్చే వారు. అటువంటి ఇంట్లో నాకు వసతి సదుపాయం కుదిర్చి పెట్టింది, మాయి. ఆడపిల్లల మధ్య వెళ్ళి ఉండటానికి నేను తటపటాయిస్తూ ఉంటే, మరేమీ పరవా లేదని ధైర్యం చెప్పి మరీ పంపింది.

కాగితపు పనులు, సంతకాలు అయిన తర్వాత బయటికి వస్తూ ఉంటే వరండాలో ఒక ఇండియన్ ముఖం కనిపించింది. మనిషి మరీ అంత పొడుగు కాదు. చామన చాయ రంగు. తెల్లగా మల్లె మొగ్గల్లా మెరుస్తూన్న పళ్ళు బయటకి చూపిస్తూ నన్ను చూసి నవ్వేడు. నేను పలకరించేను. తెలుగు వాడు! పేరు అబ్బరాజు పీతాంబర రాజు. అక్కడే మెటీరియల్ సైన్సులో డాక్టరేటు చెయ్యటానికి వచ్చేడుట. పరిచయాలైన తర్వాత చెప్పేను, చీకటి పడే లోపుగా ఆ Delta Delta Delta సరోరిటీ హౌస్‌ని వెతికి పట్టుకోవాలని. తనూ వెనక సాయం వచ్చేడు. బయటకి వచ్చిన తర్వాత నాకు కారు ఉందని తెలియగానే అబ్బరాజు దగ్గర నా స్టాకు పెరిగిపోయింది. అక్కడ కారున్న ఇండియన్ విద్యార్థిని నేను ఒక్కడినే. కారు ఎక్కడ పార్కు చేసేనో గుర్తుకి రాలేదు. తిరిగి తిరిగి, అలిసి పోయి ముందు రాత్రి పడుక్కుందుకి వసతి సౌకర్యాలు కుదుర్చుకోకపోతే మరీ ఇబ్బందని ఆ పని పూర్తి చేసుకుని, చీకటి పడే వరకు అక్కడ ఉన్న రోడ్లన్నీ తిరగ్గా, తిరగ్గా ఆఖరికి కారు కనిపించింది. అక్కడ రెండు గంటలకి మించి కారు నిలప కూడదుట. అందుకని రెండు డాలర్లు జరిమానా వేసేరు. ఇంత బతుకూ బతికి ఇంటెనక్కాల చచ్చినట్లు, దేశం అంతా టికెట్టు రాకుండా కారు తోలుకు వచ్చి ఇక్కడ పార్కింగు టికెట్టు పుచ్చుకోవలసి వచ్చిందే అని కొంచెం బాధ పడ్డాను.

మర్నాడు అబ్బరాజు నన్ను తీసికెళ్ళి అట్లూరి చంద్రశేఖరరావు అని చెప్పేనే, అతనికి పరిచయం చేసేడు. నేను అప్పుడే ఇండియా నుండి దిగొచ్చిన శాల్తీని అనుకొని చంద్రం నన్ను కొంచెం చులకన చెయ్యబోతే అబ్బరాజు అడ్డుకుని, నా కారు, వ్యవహారం చెప్పేసరికి, చంద్రం తగ్గేడు. నా స్టాకు అలా పెరుగుతోంది. చంద్రం నన్ను తీసికెళ్ళి బిస్వాస్ అనే ఒక బెంగాలీ కుర్రాడికి పరిచయం చేసేడు. అతను పూర్వాశ్రమంలో ఒక కమ్యూనిస్టో, లేక కనీసం కమ్యూనిస్టులంటే సానుభూతి ఉన్నవాడో నట. అతను నన్ను చూసి, "ఆర్ యూ మిస్టర్ భెమూరి? ఐ సా యు భాండరింగ్ ఇన్ ద భరండాస్" అన్నాడు. ఈ ఇంగ్లీషు కొచ్చిన తిప్పలు తలుచుకుని బాధ పడ్డాను. ఈ ఇంగ్లీషుని బెంగాలీ వాడు బెంగాలీలా మాట్లాడెస్తాడు, మళయాళీ వాడు మళయాళీలా మాట్లాడెస్తాడు. తెలుగువాడు తెలుగులా మాట్లాడేసును కాని మన వాడికి తెలుగు అంతంత మాత్రమే వచ్చును కనుక వాడు మాట్లాడే ఇంగ్లీషూ అంతంత మాత్రమే.

ఇహ ఉండటానికి ఇల్లు వెతుక్కోవాలి. యూనివర్సిటీ చుట్టుపట్ల బోలెడు ఎపార్ట్‌మెంట్లు ఉన్నాయి కానీ, అదేమిటో ఒక్కడూ నాకు ఇవ్వటానికి ఒప్పుకోలేదు. బయట 'అద్దెకు ఇవ్వబడును' అని బోర్డు కనిపిస్తుంది. నేను వెళ్ళి అడిగేసరికల్లా "ఇప్పుడే ఎవ్వరికో ఇచ్చేసేము" అని సమాధానం. "మరయితే బయట బోర్డు సంగతి ఏమిటి?" అని అడిగితే, "అది తీసెయ్యటం మరచి పోయేను" అని సమాధానం. నా యెడల విచక్షణ చూపిస్తున్నారేమోనని నాకు అనుమానం పట్టుకుంది. "అదేమీ కాదు" అన్నాడు, అబ్బరాజు. కేలిఫోర్నియాలో రంగు భేదం చూసి విచక్షణ చెయ్యటానికి సావకాశాలు తక్కువ. ఇక్కడ మెక్సికో వాళ్ళు, చైనా, జపాను

వాళ్ళు చాల మంది ఉన్నారు. కాని నా మనస్సులో మాత్రం ఆ అనుమానం పీకుతూనే ఉంది.

పాదాలకి కట్టుకుందుకి బలపాలు ఎక్కడా దొరకలేదేమో, వారం రోజుల పాటు కారు టైర్లు అరిగేలా తిరిగేను. కాని ఉండటానికి చోటు దొరకలేదు. "నీకు ఉండటానికి గది చూసిపెట్టే బాధ్యత నాది" అని అబ్బరాజు ధైర్యం అంటే చెబుతున్నాడు కాని ఒక్క సారైనా వెనక వచ్చి గది వెతికిపెట్టిన పాపాన పోలేదు. ఇక రేపో, మాపో కాలేజీ తెరిచెస్తారు, పాఠాలు మొదలైపోతాయి. నాకు ఉండటానికి చోటు దొరకలేదు. నాకు అబ్బరాజు మీద కోపం వచ్చి కొంచెం నిష్ఠూరంగా మాట్లేడేను. అప్పుడు కేంపస్ న్యూస్ పేపరు, డైలీ బ్రూయిన్, తీసి అందులో ప్రకటనలు చూడటం మొదలు పెట్టేడు. అందులో ఒక ప్రకటనని చూపించి ఆ ఇల్లు చూడమని సలహా ఇచ్చేడు. అది కేంపస్ కి ఓ పది మైళ్ళ దూరంలో ఉంది. ఒకరి ఇంట్లో ఒక గది అద్దెకి ఇస్తారుట. అద్దె ఏభై డాలర్లు. అప్పటికే ఎక్కీ గుమ్మం, దిగే గుమ్మం తో

విసుగేసి ఉన్నానేమో, తీరా ఈ పది మైళ్ళూ వెళ్ళిన తర్వాత ఆమె గది మరెవ్వరికో ఇచ్చేసేనంటే నేను చెయ్యగలిగేది ఏమీ లేదు కదా. అందుకని ఆ ఇంటావిడకి ఫోను చేసి,

"గది ఇంకా ఉందా?" అని అడిగేను.

"ఉంది"

"నేను ఇండియా వాడిని. తెల్లగా ఉండను. నల్లగా ఉంటాను. అద్దెకి ఇవ్వటానికి మీకు ఏదైనా అభ్యంతరం ఉంటే ఇప్పుడే చెప్పండి."

"నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు సరికదా, నాకు విదేశీ విద్యార్థులంటే ఇష్టం. ఈ గది నీ కోసమే అట్టేపెట్టేను. వచ్చి చూసుకో" అందామె.

అప్పటికే చీకటి పడిపోతోంది. వారింటికి వెళ్ళటానికి ఆవిడ ఇచ్చిన సూచనలన్నీ కాగితం మీద రాసుకుని బయలుదేరేను. వెస్ట్వుడ్ బులవార్డ్ మీద వెళ్ళి, శాంటా మానికా, ఒలింపిక్ దాటిన తర్వాత పికో మీద ఎడం పక్కకి తిరిగి, మే కంపెనీ దాటగానే మోటర్ మీద కుడి పక్కకి తిరిగి, బాగా ఎత్తుపల్లాలు ఉన్న ఆ రోడ్డు చివర ఉన్న నేషనల్ బులవార్డ్ చేరుకుని, అక్కడ ఫ్రీవే కిందుగా వెళ్ళి, షెల్బీ డ్రైవ్ మీద ఎడం పక్కకి తిరిగితే ఎడం పక్క మూడో ఇల్లని ఆవిడ ఆనవాలు చెప్పింది. కొత్త కనుక, ఈ దారి చూసుకుంటూ చీకటిలో వెళ్ళేసరికి ఒక అరగంట పట్టింది. ఆ ఇల్లు బాగానే ఉంది. డెట్రాయిట్ లో నేను ఉండిన ఫేనీ ఫ్రీడ్మన్ ఇల్లు కంటె చాల బాగుంది. గది చిన్నదే కాని, అందులో ఒక వ్యక్తి పడుక్కోటానికి సరిపోయే చిన్న మంచం, పరుపు, దాని పక్కనే చదువుకుందుకి ఒక మేజా ఉన్నాయి. కాని ఆ ఇల్లంతటినీ, నా ఇల్లులా వాడుకోవచ్చని చెప్పింది. ఇంట్లో ఉన్న టెలివిషన్, మ్యూజిక్ సిస్టం అన్నీ నేను వాడుకోవచ్చని చెప్పింది. ముఖ్యంగా టి. వి. గదిలో ఎప్పుడు కావలిస్తే అప్పుడు టి. వి. చూడొచ్చని చెప్పింది.

ఆ ఇంటావిడ పేరు రే ఆస్గుడ్. వయస్సు ఏభై మించి ఉండదు. నడి వయస్సున్న మాట. నిజంగా నడి వయస్సే; ఎందుకంటే ఆ తర్వాత ఆమె దరిదాపు మరో ఏభై ఏళ్ళు బతికింది. ప్రాధమిక పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయిని. అప్పటికి ఒక ఏడాది క్రితమే ఆమె భర్త అకస్మాత్తుగా గుండె పోటు వచ్చి పోయాడుట. కొడుకు సిన్సినాటి లో మెడిసిన్ చదువుతున్నాడుట. కూతురు హైస్కూలు పూర్తి చేసి బెర్క్లీ లో సోఫమోరుట (అంటే, రెండవ సంవత్సరం చదువు). ఇద్దరు పిల్లలూ ఇంటి దగ్గర లేరు. భర్త లేడు. కొంచెం తోడుగా ఉంటుందని ఒక గది అద్దెకి ఇస్తున్నాదిట. ఆవిడ

రే, వాళ్ళమ్మాయి, నేను

మాట తీరు చూసి వెంటనే ఒక నెల అద్దె ఇచ్చేసి గదిలో ఉండటానికి నిశ్చయించుకున్నాను.

ఆ 1964 సెప్టెంబరు సాయంకాలం నుండి మొన్న మొన్న, అనగా మార్చి 2005 లో, తన 94 వ ఏట, ఆమె స్వర్గస్తురాలయే వరకూ రే ఆస్గుడ్ తో పరిచయాన్నీ, స్నేహాన్నీ ఒదులుకోకుండా కాపాడుకుంటూ వచ్చేను. కేలిఫోర్నియా వదలి మళ్ళా ఇండియానా, ఆ తర్వాత న్యూయార్క్ వెళ్ళి దరిదాపు 15 సంవత్సరాలు అరణ్య వాసం చేసినా ఆమెతో పరిచయం పోగొట్టుకోలేదు. ఆమెతో పాటు, ఆమె పిల్లలు, ఆమె స్నేహబృందమూ, అంతా నాకు స్నేహితులయారు. ఆమె ఒక అసాధారణమైన వ్యక్తి. మానవీయత ఉన్న మనీషి.

(మరో అనుభవం వచ్చేనెలలో)